

پای درددل کارگران شرکت بهنوش

شهروندی درجه چهار با اسم رمز «کارگر حجمی»

نسرین هزاره مقدم

«شهروند درجه چهار شرکت هستتیم، تعارف هم نداریم! روزی ۱۲ ساعت کار می کنیم از ۶ عصر تا ۶ صبح، کار در انبار روزی ۱۲ ساعت و ۶ روز هفته بدون مزایای مزدی آن هم با قرارداد یک ماهه». کارگران شرکت بهنوش از دشواری های بسیار کار کردن زیر تیغ تیز تعدیل و بیسکاری می گویند، کاری جانفرسا که فرصت زندگی کردن نمی گذارد. حتی فرصت نداریم در فراغت، لبخند معصوم فرزندان را ببینیم.

در سال های اخیر، تحولات منفی روابط کار در شرکت بزرگ نوشیدنی بهنوش، چند ۱۰ نفر از کارگران را که برخی از آنها سابقه کار بالایی هم دارند، تبدیل به «کارگر حجمی» کرده، کارگر حجمی هم یعنی قرارداد یک ماهه بدون مزایا، بدون تعطیل کاری و اضافه کاری و هفته ای ۶ روز کار ۱۲ ساعته و بی وقفه.

در بخش انبار این شرکت، دقیقاً سه مدل کارگر مشغول به کارند؛ کارگران قراردادی که با خود شرکت قرارداد دارند و حقوق شان حدود ۶ میلیون تومان بیشتر از شرکتی هاست، کارگران شرکتی که طرف قرارداد پیمانکار هستند و حقوق پایه وزارت کار را با یکی دو میلیون تومان اضافه می گیرند و امنیت شغلی ندارند اما از حقوق قانونی مندرج در قانون کار تا حدودی برخوردارند. مثلاً مزایای مناسبتی و اضافه کار به آنها تعلق می گیرد و در پایین ترین سطح، کارگران حجمی هستند که نه ساعت کار قانونی برایشان رعایت می شود و نه از پاداش و مزایا و

امنیت شغلی حداقلی برخوردارند و نکته اینجاست که کار هر سه گروه دقیقاً یکی است! انبارداری. در حالی که قانون کار، اجازه واگذاری مشاغل دائم و مستمر مثل انبارداری را به پیمانکاران نمی دهد، در بهنوش نه تنها اکثریت کارگران پیمانکاری هستند بلکه

سوختن و ساختن، شیوه های بست که نیروی کار عمومادر مقابل با نظام سلسله مراتبی و ناعادلانه در پیش می گیرد چون راه به جایی ندارد و او را اعتراض کند، همان چندلقمه نان خالی را ساده از دست می دهد

حدود ۴۰ نفر در انبار حجمی هستیم که همه قرارداد یک ماهه داریم. من دو سال تمام است که شب کار هستم، سال قبل برای روزی ۱۲ ساعت کار، حقوق ثابت ۱۲ میلیون تومانی می گرفتم و هیچ ماهی مزایا و پاداش نداشتم. آنچه این کارگر را بیسش از هر چیز دیگر آزار می دهد، تبعیض است: «شما حساب کنید اینجا کارگر قراردادی و رسمی ماهی ۳۰ میلیون تومان حقوق می گیرد، آن وقت من برای ۱۲ ساعت کار روزانه فقط ۱۲ میلیون حقوق دارم. فروردین امسال ۱۵ میلیون حقوق گرفتم، با اینکه کل تعطیلات عید را به جز دو سه روز سر کار بودم، ما اضافه کاری و تعطیل کاری هم نداریم».

این کارگر ۴ سال پیوسته در بهنوش سابقه کار دارد، با این حال خود را کارگر

یک گام فراتر از این برداشته شده، بخشی از کارگران را بدون هیچ دلیل مشخصی حجمی کرده اند. کارگر حجمی در پایین ترین سطح نمودار روابط کار، چیزی شبیه بیگاری بدون چشمداشت است که نه تنها امنیت شغلی و حق تشکلی یابی ندارد بلکه نمی تواند یک نماینده از میان جمع برگزیند تا برود با مدیریت سر ساده ترین مسائل گفت و گو و مذاکره کند.

کار ۱۲ ساعته بدون پاداش
بخش اعظم صحبت های کارگران این شرکت، انتقاد از تبعیض است. به سراغ یک کارگر حجمی شاغل در انبار شرکت رفته، می گوید: مدت هاست پشت سرم شب کار هستم، اما نه حق شب کاری می گیرم نه اضافه کاری.

درجه ۴ می داند. کارگران درجه ۴، کارگرانی هستند که ساعات طولانی زحمت می کشند اما هیچ مزایایی ندارند. «هیچ چیز به ما تعلق نمی گیرد، خودمان هم نمی دانیم فرق ما با پیمانکاری ها چیست و چرا باید برخی از کارگران پیمانکاری، حجمی باشند، فقط برای اینکه کارفرما پول بیشتری به جیب بزند».

طرح طبقه بندی معنایی ندارد
یک کارگر پیمانکاری انبار بهنوش که او هم چندین سال سابقه کار دارد و هنوز قراردادش شرکتی ست، شرایط کار را این طور توصیف می کند: ۷ سال است به عنوان کارگر پیمانکاری کار می کنم. هستند کارگرانی که ۱۹ سال سابقه کار دارند ولی هنوز شرکتی هستند. ما حتی طرح طبقه بندی نداریم. چند سال است وعده می دهند طبقه بندی را اجرا می کنیم اما خبری نمی شود. وضع حجمی ها از ما هم بدتر است. پاداش های مناسبتی و اضافه کاری هم نمی گیرند. باور کنید خیلی از این کارگران به امید اینکه پیمانکاری شوند (نه قراردادی یا رسمی)، تن به قرارداد حجمی داده اند. ببینید این آش چقدر شور است که اینها آرزوی نشان، پیمانکاری شدن است!

این کارگر پیمانکاری، از تفاوت ناعادلانه در کارگاه انتقاد می کند: در انبار، کارگران قراردادی داریم که حقوق شان از ما پیمانکاری ها بیشتر است. به آنها سختی کار تعلق می گیرد و می توانند زودتر از موعد بازنشست شوند اما ما شرکتی ها، سختی کار هم نمی گیریم. همه ما هم کار می کنیم و کارمان هم یکی است اما به آنها ۹۵ سال سختی کار می دهند. حجمی ها که هیچ، از همه چیز محرومند. عید فطر، پاداش به ما دادند ولی به آنها یالی نپرداختند. در همین زمینه تلاش کردم با دفتر مرکزی شرکت نوشیدنی بهنوش در

در بهنوش نه تنها اکثریت کارگران پیمانکاری هستند بلکه یک گام فراتر از این برداشته شده، بخشی از کارگران را بدون هیچ دلیل مشخصی حجمی کرده اند

تهران تماس بگیریم. تمام تماس های ما به دفتر شرکت و داخلی روابط عمومی آن پی پاسخ ماند.

یک نمای مشترک
دسته بندی کارگران و فرقی گذاشتن میان آنها، امکان تشکلی یابی متحد و همگرایی افقی کارگران و احدها را به نفع کارفرما به صفر می رساند. وقتی در یک کارگاه کوچک مثل انبار یک شرکت، کارگران همکار، سه مدل قرارداد و سه نوع دستمزد داشته باشند، هرگز نمی توانند سر مطالبات مشترک با کارفرما چانه زنی کنند یا دست به اعتراض جمعی بزنند چون اساساً سر نوشت مشترکی در میان نیست. این اینکه کارگران را درگیر امر سخت معاش روزانه کنی و راحت تر مدیریت کنی، صحبت های کارگران بهنوش، یک نمای ساده اما تقریباً مشترک از وضعیت زیستی طبقه کارگر در شرکت های بزرگ ترسیم می کند؛ همزیستی با تبعیض، کار کردن برای حداقلی ترین نیازهای زندگی بدون امکانات و رفاه و سوختن در وراج شرکت های پیمانکاری برپا کرده است اما «سوختن و ساختن»، شیوه های ست که نیروی کار عموماً در مقابل یک نظام سلسله مراتبی و ناعادلانه در پیش می گیرد چون راه به جایی ندارد و اگر اعتراض کند، همان چندلقمه نان خالی را هم خیلی ساده از دست می دهد.

لایحه اصلاح قانون کار روی میز هیات دولت قرار گرفت
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: لایحه پیشنهادی وزارت کار برای اصلاح قانون کار و دائمی شدن قرارداد کارگران در دستور نوبت کاری هیات دولت قرار دارد. به گزارش ایلنا، صولت مرتضوی در پایان جلسه دیروز هیات دولت همچنین گفت: نماینده کارگران و کارفرمایان در جلسات مربوط به مزید پیشنهاد داده بودند که افزایش بیمه طبقه منبای درستی انجام شود تا در دوران بازنشستگی کارگران اثر داشته باشد. بر همین اساس افزایش ها را در ردیف های منبای انجام دادیم که بیش از ۲۵ درصد است و نسبت به سال قبل ۹ درصد امسال بیش از سال قبل افزایش داشته است. امیدواریم با مدیریت اقتصادی از سوی دولت و مهار تورم و کمک های معیشتی بتوانیم قدری از مشکلات کارگران را برطرف کنیم. وی درباره مسکن کارگری هم گفت: در این خصوص قرارگاه مسکن تشکیل داده شد و وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت تعاون و مدیران کارخانجات تلاش می کنند تا فرآیندها کوتاه شود. بانک رفاه کارگران هم متولی تسهیلات تعاونی های کارگری شد که گام مهمی به جلواست. مرتضوی در باره لایحه جامع اشتغال اظهار داشت: سامانه های در حوزه اشتغال در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی راه اندازی شده تا بیکاران سراسر کشور با مشخصات فردی، تحصیلات و محل زندگی شناسایی شوند و در آینده نزدیک از این سامانه رونمایی می شود.

میزان افزایش حقوق بازنستگان کارگری تصویب شد

سخنگوی دولت از تصویب افزایش ۳۵ درصدی حقوق بازنستگان حداقل بگیر تامین اجتماعی در جلسه هیات وزیران خبر داد. به گزارش ایلنا، علی بهادری چهرمی گفت: به پیشنهاد تامین اجتماعی و وزارت کار، افزایش حقوق مستمری بگیران تامین اجتماعی در هیات وزیران تصویب شد و مطابق این پیشنهاد حداقل بگیران حقوقشان ۳۵ درصد افزایش یافت یعنی بازنستگانی که همسر و یک فرزند داشته باشند حداقل حقوقش برای سال جاری بالای ۱۰ میلیون تومان خواهد بود. برای سایر سطوح هم ۲۲ درصد به اضافه عدد ثابتی که مطابق روال هر ساله بود، افزایش حقوق اعمال خواهد شد. وی افزود: البته افزایش سایر اجزای حقوق مثل حوزه هایی که ناظر به عائله مندی و سایر کمک هزینه های جانبی بعضاً از این مقدار هم بیشتر بوده و افزایش قابل قبولی بوده و امیدواریم به جبران هزینه هایی که در طول ماه و سال دارند، کمک کند.

پلمب بخش های اداری و مالی گروه ملی فولاد
به دنبال اعتراضات گسترده کارگران گروه ملی فولاد اهواز در مقاطع مختلف که، ریشه در مسائل صنعتی و معیشتی این کارگران داشته، بانک ملی به عنوان سهامدار اصلی گروه ملی فولاد اهواز با این نتیجه رسید که مدیر عامل گروه را تغییر دهد. پس از تغییر مدیر عامل گروه ملی فولاد اهواز و معرفی مدیر عامل جدید، برخی منابع کارگری از پلمب دفاتر اداری مالی و حسابداری کارخانه دادند. به گزارش ایلنا، «پیشمقنوتی» از کارگران اخراجی گروه ملی فولاد ایران اظهار کرد: شنیده های ما از پرسنل شرکت حاکی از این است که دستگاه های نظارتی و امنیتی با ورود به شرکت به دلیل وجود شائبه فساد و بررسی اسناد، کلیه دفاتر اداری و مالی گروه ملی را پلمب کردند. وی افزود: کارگران گروه ملی فولاد از دو سال قبل شائبه وجود فساد در مجموعه را مطرح کرده بودند و اتفاق اخیر تایید حقانیت تلاش کارگران برای حفظ شرکت است.

شهردار دهدشت: توان پرداخت حقوق کارگران را نداریم
شهردار دهدشت گفت: شهرداری توانایی مالی پرداخت حقوق، مزایا و کوچکترین خدمات رفاهی به کارگران خود را ندارد. به گزارش ایلنا، خسرو دیدار در جشن روز کارگر افزود: شهر دهدشت مشکلات عدیده ای دارد که در یک شب و یک سال به وجود نیامده اما یقین بدانید با تلاش و همت پرسنل شهرداری و با جدیت کارگران و مسئولان شهرداری بر طرف خواهد شد. وی خطاب به مسئولان شهرستان گفت: شهرداری تهران با شرکت نفت، گاز و پتروشیمی برابری می کند اما متأسفانه شهرداری دهدشت توانایی پرداخت حقوق و مزایا و کوچکترین خدمات رفاهی به پرسنل خود را ندارد. شهردار دهدشت با ابراز تأسف از عدم همکاری مسئولان گفت: کارگران شهرداری با این همه زحمات و سختی هایی که متحمل شده اند، حمایت نمی شوند.

گزارش

تغییر جای استان هادر نقشه فلاکت ایران

کرمانشاه لقب فلاکت بارترین استان را کسب کرد

شاخص فلاکت که ترکیبی از تورم و نرخ بیکاری است طی زمستان سال گذشته در ۲۹ استان کشور کاهش یافته است. در پاییز سال ۱۴۰۲ چهار محال و بختیاری بالاترین سطح این شاخص را داشت اما در زمستان این استان جای خود را به استان کرمانشاه داده است.

به گزارش اکوایران، شاخص فلاکت یک نماگر ترکیبی است که از حاصل جمع نرخ تورم و نرخ بیکاری به دست می آید. این شاخص به طور کلی وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم را نشان می دهد و هر چه سطح آن بالاتر باشد به معنای نامطلوب تر بودن اوضاع است. البته به دلیل تداوم وضعیت تورمی در ایران طی سال های پایانی، این شاخص به نحو احسن نمی توان تغییرات وضع معیشتی مردم را منعکس کند چرا که همواره سطح تورم بالا وجود دارد و این تداوم، شاخص فلاکت را در سطوح بالای ۵۰ نگه داشته است.

از میان ۳۱ استان کشور، شاخص فلاکت برای ۲۱ استان در زمستان ۱۴۰۲ بالاتر از میانگین کشوری است. به بیان دیگر، ۲۱ استان شاخص فلاکتی بالاتر از ۴۹.۳ را به ثبت رسانده اند. در مقابل، این شاخص تنها برای یک استان کمتر از ۴۳ است. مقایسه شاخص فلاکت در زمستان سال گذشته با پاییز همان سال نشان می دهد که این شاخص در ۲۹ استان

کاهش یافته و تنها در دو استان افزایشی بوده است. بالاترین شاخص فلاکت در استان کرمانشاه و پایین ترین آن در استان تهران به ثبت رسیده است. استان کرمانشاه در حالی طی زمستان بالاترین شاخص فلاکت را به خود اختصاص داده که در پاییز در جایگاه چهارم قرار داشته است.

کردنشین ها، صدر نشینان شاخص فلاکت در زمستان ۱۴۰۲

از میان ۳۱ استان کشور، بالاترین شاخص فلاکت زمستان سال گذشته ۶۲.۴ واحد بوده که به نام استان کرمانشاه ثبت شده است. در این گزارش، تورم سالانه استان ها با نرخ بیکاری زمستان هر استان جمع شده است. به همین دلیل به طور کلی این شاخص می تواند وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم را منعکس کند. رتبه اول در رده بندی استانی این شاخص در حالی به کرمانشاه تعلق گرفته که این استان در فصل پاییز از نظر شاخص فلاکت در رتبه چهارم بین استان ها قرار داشته است.

در جایگاه دوم، استان کردستان قرار گرفته که شاخص فلاکت آن ۶۰.۸ واحد به ثبت رسیده است. استان یزد و استان لرستان نیز به ترتیب در جایگاه سوم و چهارم قرار گرفته اند.

تغییرات شاخص فلاکت به تفکیک استان در زمستان ۱۴۰۲ نسبت به پاییز ۱۴۰۱

است. برای مثال، شاخص فلاکت کرمانشاه ۱.۴ واحد نسبت به پاییز افزایش داشته است. در پاییز بالاترین شاخص فلاکت مربوط به استان چهارمحال و بختیاری بود. این استان در زمستان با کاهش ۸.۲ واحدی شاخص فلاکت روبرو شده و همین سبب شده تا جایگاه آن از رتبه اول به رتبه ششم سقوط کند. در مقابل، استان کرمانشاه به دلیل همین افزایش ۱.۴ واحدی از رتبه چهارم در پاییز، به رتبه اول در زمستان رفته و وضعیت معیشت در آن نامطلوب تر شده است.

از میان سایر استان ها، شدیدترین افت شاخص فلاکت ۰.۸ واحد بوده که مربوط به استان سیستان و بلوچستان است. با تجربه این کاهش، رتبه این استان از ۷ در پاییز سال قبل به ۲۶ در زمستان بهبود یافته است. باید توجه داشت که این رده بندی از شاخص فلاکت بالا به کم صورت گرفته و هر چه رتبه استان ها بالاتر باشد وضعیت آنها بهتر شده و نشان می دهد که شاخص فلاکت در آنها کاهش یافته است.

شاخص فلاکت به تفکیک استان در زمستان ۱۴۰۲ نسبت به پاییز ۱۴۰۱

و شاخص فلاکت آنها بین ۵۸ تا ۵۶ واحد بر آورده شده است. استان هایی که از آنها نام برده شد به همراه ۱۷ استان دیگر، شاخص فلاکتی بالاتر از میانگین کشوری را رقم زده اند. این شاخص در کل کشور طی زمستان سال گذشته ۴۹.۳ ثبت شده است. در مقابل، ۱۰ استان شاخص فلاکتی کمتر از کل کشور دارند و جلوتر از همه آنها، استان تهران ایستاده است. این استان با ثبت شاخص فلاکت ۴۲.۸ واحدی، کمترین سطح این نماگر را میان سایر استان های کشور به خود اختصاص داده است. این استان در پاییز سال گذشته نیز کمترین شاخص فلاکت را میان استان های کشور داشته است.

پاییز تازمستان: تغییر جای استان هادر نقشه فلاکت
مقایسه شاخص فلاکت در زمستان ۱۴۰۲ با پاییز همان سال نشان می دهد که این شاخص تنها در دو استان کرمانشاه و کردستان افزایش یافته و در سایر استان ها کاهش یافته است.

می کنند تا میزان حداقل دستمزد تعیین شده را امضا کنند و همان دستور در ا هم از دست بدهیم. این پژوهشگر حوزه رفاه اجتماعی ادامه داد: در حال حاضر مسئله ما مرتضوی و رعیتی فرد است که اصلاً متوجه قانون مدنی و قانون کار نیستند. نمی دانند جایگاهی که دارند، جایگاه کسی است که باید طرف طبقه کارگر را بگیرد یا حداقلی بر طرف باشد. یک زمان خیال می کردیم وزیر کاری بدتر از شریعتمداری نیست ولی الان مرتضوی را داریم که می خواهد نظام دستمزد را نابود کند و دست مجلس بدهد. وی افزود: اتفاقی که افتاده این است که عملاً مسئولان در زمینه سرکوب مزدها و نادیده گرفتن اصول ابتدایی سسه جانبه گرای از کارفرما هم پیشی گرفتند. تصور می کنند قانونی صرفاً در سال ۶۹ تصویب شده و هیچ پیشینه تاریخی ندارد و تا سال ۱۴۰۰ هم که بر سر کار آمدند، هیچ اتفاقی نیفتاده، نتیجه این می شود که وزیر کار تصمیم می گیرد نظام چانه زنی کشور را بر طبع کلی امحا کند و تحویل مجلس بدهد! خیر اللهی در پایان اضافه کرد: مسئولان تصور می کنند تعیین مزد کارگر مانند تعیین تعرفه گمرک می است. عددی را تعیین می کنند پس باید همین باشد! در ادامه هم این موضوع که ۴۰ میلیون نفر تحت تاثیر این تصمیم قرار می گیرند و موافق نیستند را اصلاً به رسمیت نمی شناسند. در همین راستا مسئولان را باید توجیه کرد تا در مورد مزد ۱۴۰۴ درگیر جنگیدن برای بدیهیات نباشیم.

مرتضوی، بدترین وزیر کار کشور در سال های قبل بوده است

یک محقق و پژوهشگر حوزه رفاه اجتماعی گفت: در حال حاضر مسئولان حوزه تعیین دستمزد اصلاً متوجه روند تعیین حداقل حقوق نیستند. به عنوان نمونه، وزیر کار با معاون روابط کار، متوجه نیستند که تعیین حداقل دستمزد یا جلسات شورای عالی کار، ماجرای متفاوتی دارد نسبت به کارهایی که در استانداری ها یا سایر وزارت خانه ها کرده اند. به گزارش خبرگزاری دانشجو، علیرضا خیراللهی افزود: در جلسات تعیین حداقل مزد با یک معادله تجاری و اقتصادی برابر و آزادانه مواجه نیستیم بلکه با دو طبقه متفاوت روبرو هستیم. یک طبقه از ابزار تولید محروم شده و طبقه دیگر همه چیز را دست دارد بنابراین اینجا باید برای طبقه ای که ابزار تولید را ندارد، تبعیض مثبتی قائل شوند. وی درباره عملکرد کارگران در سال گذشته هم گفت: تمام زور و قوت طبقه کارگر پارسال به میدان آمد، با این حال نتوانستند حتی کوچکترین دستاوردی داشته باشند. تنها دستاورد آنها ترک جلسه بود که مسئولان دارند فشارهایی وارد

گفت و گو

محقق و پژوهشگر حوزه رفاه اجتماعی: